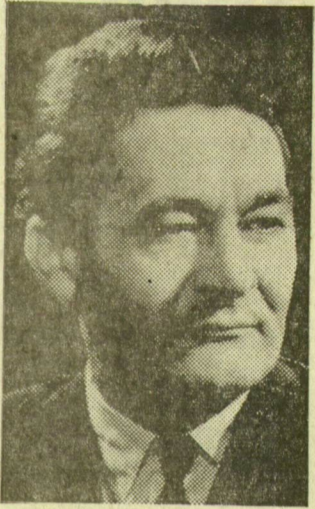

Erdei Ferenc halálára

közgondolkodásért, a tudomány és a társadalom friss hajtásaiért. Akárcsak a féltve gondozott, a makói hagyományoktól időzött pesti környezetben korai hajnalokon — kedvenc napszakát pirkadástól kora reggelig számította — megosztotta egész életét, munkásságát falu és város, a szívéhez oly közel álló parasztság és a munkájában őt körülvevő értelmiség között.

Elete utolsó szakaszában a Hazafias Népront főtitkárként egy ideig megtartotta magának az Agrárgazdasági Kutató Intézet igazgatói tisztségét is. Sokszor mondogatta: politika és tudomány együvé tartozik, nem választható szét. Ez volt életkeze. Sokan, tíz- és tizedeszen őrzik beszélgetések, kötetlen eszmecsereket és magas színvonalú tanácskozásokat, beszélgetéseket. Ezekből is fényesen kirajzolódik a „homopoliticus”, a politizáló ember arca, aki soha nem tagadta meg, honnan érkezett a magyar közléte, és soha nem fordított háttal azoknak, akikhez oly sűrűn vissza-visszatért: övéhez a makói földeken, a dunántúli szőlőkben, az Alföld tanyavilágában.

Nem titkolta: szívvel-lélekkel a népi állam eszméjét hordozta. Akik ezt valaha is kétségbevittek, azoknak egyszer s mindenkorra naraggal háttal fordított. Tévédéseit szívesen kiigazította, de a „fundamentális kérdésekben” — így mondta — nem ismerte meg a tévedés jogát sem.

Halálát az egész nemzet gyászolja. Emlékét a néphez hű államférfiaknak, a népük javát szolgáló politikusoknak kijáró tisztelettel, a nagy tudósokat megillető kegyelettel őrzük.

A hír fájdalmasan rövid: Erdi Ferenc akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára, Csongrád megye országgyűlési képviselője kedde virradó éjjel, 61 éves korában elhunyt. Súlyos betegség végzett a „Futóhomok”, a „Parasztok”, a „Magyar város”, a „Magyar falu” és megszámlálhatatlanul sok más tanulmány szerzőjével, akiben 1934-től a felszabadulásig a honifuturátor egyik legsokoldalúbb ifjú tudósát, az 1944-ben megalakult ideiglenes kormányban vállalt tisztségétől napjainkig a magyar közélet bölcs, nyíltszívű és egyes vezető személyiségét tiszteltük.

Embernek, politikusnak, szociológusnak és — ahogy ő mondta — agráriusnak egyaránt kiváló volt. Nehéz korban — minden történelmi átmenetre illik a jelző. Kiváltképpen a miénkre — egy emberöltőn át őrizte a szülőföld rajongó szeretetét, szolgálta áldozatos buzgalommal, ántörőhatalán erővel népét.

Akik, akárcsak életének egy szakaszában körötte élhettek, tapasztalhatták, mennyi energiával küzd az elavult, a kigyomlándó ellen, milyen szenvedéllyel csatázik a pallérozotabb

Erdei Ferencet — végkarátanak megfelelően — május 15-én, szombaton délután 12 órakor szülővárosában, Makón helyezik örök nyugalomra.

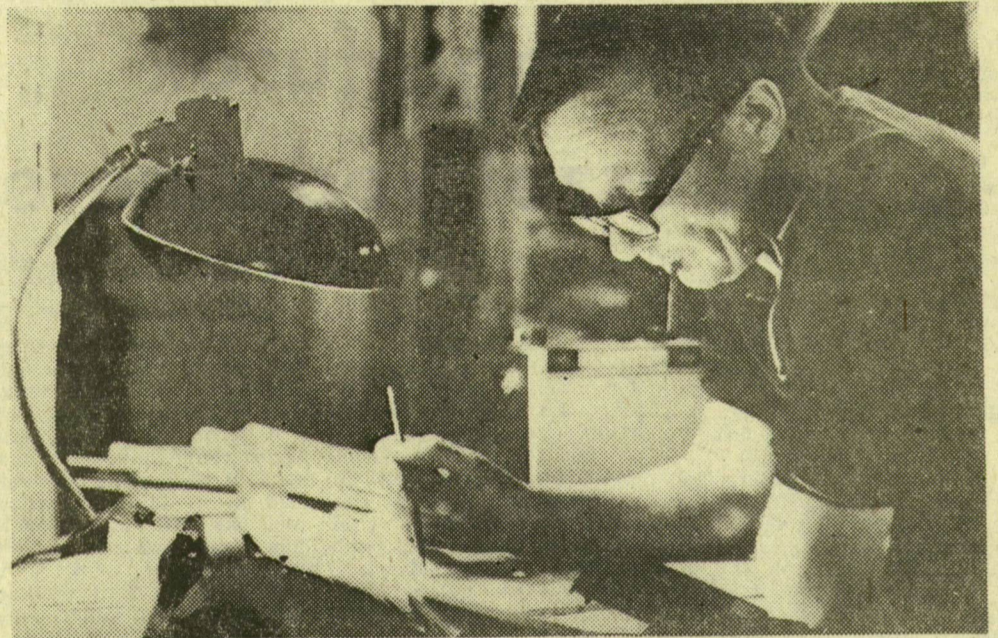
A KISZ KB ülése

Dr. Horváth István első titkár elnöklésével kedden ülést tartott a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága. A tanácskozáson *irányelveket fogadtak el* a KISZ agitációs munkájának továbbfejlesztésére.

Dr. Gombár József, a KISZ Központi Bizottságának titkára vitaindító beszédeiben rámutatott: a Párt Központi Bizottságának 1970 februári ifjúságpolitikai határozata a KISZ legfontosabb feladataként kommunista jellegének és tömegpolitikai munkájának erősítését jelölte meg. A demokrácia kiszélesítésével, a szocializmus kiteljesedésével a társadalom irányításában csökken az adminisztratív, jogi kényszer szerepe, s megnő az *öntudatos, önként vállalt magatartás* iránti igény.

Az agitáció sajátos feladatainak, módszereinek, formáinak rendszerbe foglalása nehéz feladat elé állította a Központi Bizottság vezető szerveit és osztályait. A KISZ agitációjának azonban — jellegénél fogva — sok sajátossága van, s a tapasztalatokat ezeknek megfelelően kellett „adaptálni”. A most előterjesztett irányelvetervezetet széles körű előkészítő munka alapozta meg, mindenekelőtt arra törekedtek, hogy reális összegezek az agitációs munka eddigi tapasztalatait, eredményeit és hiányosságait.

Dr. Gombár József előadását *vita* követte, majd a Központi Bizottság *elfogadta* az agitációs munka irányelveit. Második napirendi pontként *Illisz László*, a Központi Bizottság titkára számolt be a testület két tanácskozása közötti időben végzett munkáról. (MTI)

Negyvenesek

A négy X-en túl, az ötödiknél még innen. Igen, éveik számát így határozzuk meg a derékhadból való asszonyoknak és férfiaknak, akik 20–26 évvel ezelőtt, mert fiatalok voltak, fölkapták a vállukra az ország gondjait, s azóta le nem tették. Az atlaszi erő és heves persze úgy igaz, hogy a felszabadulással eszméző kamaszok, akiket meghagyott a háború, mind a mai napig együtt nőttek a hatalommal. Mint növekvő, új generáció, az előttük járó tapasztalt nemzedéknek ők léptek a sarkába. Siették őket és az időt, s válogatás nélkül minden feladatot nyitni kellett, tiszta homlokkal vállalták. Sanyarú gyermekkorukból ismerték, a maguk bőrien tapasztalták a múlt nyomorát, a szegénységet és a kiszolgáltatottságot.

A fiatalág hevével és újat akarásával hát hogyne vállalták volna a szebbet, a jobbat, bár a szocializmusnak még a kontúrja sem ismerték, csak a mindent elérhető-nyújtó lehetőséget a kommunista szókokok szájából, újságokból, rádióból, és később okos könyvekből a pártiskolákon.

foglalták — rátermettségük, tehetségük szerint — az őket megillető helyet a társadalomban.

Névsorolvasást aligha tarthatnánk, hogy közülük kik vannak jelen ma is, és kik szóródtak ki az idő rostáján úgy, hogy felüton megálltak, vagy bukhattak le a küzdelemben veszítették el hitüket, erejüket. Azokat számolom, akik megvannak ma is. Sokaságukból áll a derékhad, amely hitében, szívében holnap is fiatal akar maradni. Sokuk persze erejük fogytat sem akarja észrevenni, nem hogy önmaguknak bevallani, s valamiképp engedni abból a tempóból, amelyet megszoktak, mint a nikotint, a dupla kávé, a számolatlan órájú munkanapokat, s a hazavitt munkát is egyszerűen és rendszeresen. Ott vannak nekik a társadalmi megbízatásuk, némelegnek kettő, három, négy is.

ban felgyorsult az élet tempója, s emellett nekünk behoznivalónk is van, amiről lemaradtunk. Megéreztem, hogy az érvelésben a maga mentségét is hangsúlyozta, de nem győzött meg. Ezt maga is tudta, mert visszakanyarodott sanyarú gyermekkorára, nyiladozó, küzdelmes kamaszkorára, a mennyiségi és minőségi változás dialektikájára, a társadalom és személyes élete fejlődésének párhuzamában. A megokolásban nem tudtam neki nem igazat adni, olyan hévvel és meggyőzően beszélt. Csakhogy ellenpótlusként ott áll a tény: a megfeszítve végzett munka, amelyet ez a nemzedék vállalt és végez ma is. Es nem nyolc órában. Abba nem fér bele a közéleti gondolkodás és cselekvés, a társadalmi akarati megvalósítása, a folytonos önképzés, az állandósult verseny az idővel.

MINDENFÉLE BEOSZTÁSBAN

Ismerek közülük gyár-igazgatót, pártmunkást, állami tisztségviselőt, tévészolgálatot, orvost, fegyveres testület tisztjét, professzort, és sorolhatnám a különféle beosztásokat, a hivatástudattal vállalt posztokat, ahová állították őket és megállják a helyüket. Az egykori csordás legkisebb lánya aligha tanulhatta meg napszámosként annak idején egy nagyzemben a vezetést ott, ahol tizenöt éve igazgató. Tavalyelőtt tünt fel először, amikor hosszabbban beszélgettem vele: remegett ujjá közt a cigarettá, a kávéscsésze és a ceruza, kezében pedig a telefon. Akkor azt hittem, valamiért kiborult, ideges, ami mindenkielőfordulhat. Az ujjak és kezek finom kibillenése, remegése azóta is „funkcionál”, noha neki máskülönből semmi baja.

CSODÁLKOZOTT, hogy sokallottam a napi tíz órát, hajrás idősokban a tizenkettőt, amit a gyárban tölt el. A diploma megszerzéséhez alig elt a törvény adta tanulmányi szabadsággal. Az évi rendes szabadságát pedig két évtizeden csak csipegeti, tologatja maga mögé, bent felejt, mint akinek nincs rá ideje. És hányan tesznek ugyanígy, mint ő? Sokan.

Kíváncsi voltam rá, hány magafajta, egy nemzedékbeli, és felelős beosztású közéleti kortársáról tudja ugyanazt, amit én: egészségük hirtelen és gyorsan leromlott. Néven nevezték mindegyiket, akikre céloztam. Mentségükre azzal érvet, hogy a világon általában

NEM LASSUL A TEMPÓ

A törvényesüri nemzedékváltásban vajon az egész túlhevített folyamata is törvényesüri? A testi és szellemi teherbíró-képesség véges. Lehet élni és visszaelni vele. És ez nem jutott volna eszébe menet közben ennek a derékhadnak, sem az előtte már elhaladónak, amely a felszabadulásakor volt túl a négy X-en és még innen az ötödiken? De igen. Eszükbe jutott és megsemitették, és nem tudják lassítani a tempót. Tőlük ennyit várt és kapott a társadalom, ennyit és nem kevesebbet.

Ha mindenki a maga posztján a tőle elvárható adni képessége, tehetsége szerint, akkor a túlhevített életemben élők-érzók és gondolkodók „lazíthatnának” egészségük megóvása érdekében. Aligha lehet elfogadni természetesnek és „kordivatnak”, hogy a tegnap még egészséges 40–50 év közöttiek egymásnak adják a kilincset a bel- vagy ideggyógyászati rendelésükön, majd friss ágyat húznak maguk a klinikákon. A diagnózis konkrétsága mögött azonban visszafelé is kell nézni a megtett útra és életpályákra, majd a felépüléssel ismét előre. Csakhogy ekkor már az orvosok azt tanácsolják: kiméletes életmód, mind több pihenés... A nap 24 órából áll, munkából, szórakozásból és pihenésből. A társadalomnak is ez a beosztás a leghasznosabb, a teremő, az alkotó embernek is — beosztásra, munkakörre való tekintet nélkül.

Bödi Ferenc

Kutatás, fejlesztés

Tegnap, kedden délelőtt került sor a XI. Műszaki Hónap második plenáris előadására. Vállalati vezetők, szakemberek, újtási előadók, jogtanácsosok gyűltek össze Szegeden, az SZMT székházában. Hajas László, az SZMT titkára köszöntötte a megjelenteket, majd dr. Szilvási Zoltán, az Országos Találmányi Hivatal osztályvezetője adott tájékoztatást az iparjogvédelem kérdéseiről.

Mint mondtam, az elmúlt három esztendőben nem született a várakozásnak megfelelő eredményeink a műszaki fejlesztésben. Bőven van tehát pótolnivaló a vállalatoknál, üzemeknél azzal a céllal, hogy hatékonyabbá tegyék a gazdálkodást. Ebben a tevékenységben az újítómozgalomra, s az iparjogvédelem olyan kategóriáira, mint a találmány, szabadalom, ipari mintaol-
lom, védjegy stb. igen fontos szerep vár. Ahhoz viszont, hogy szerepüket betölthessék, képzett és kellően tájékozott, „naprakész” információkkal rendelkező gazdasági vezetők kellenek az irányító posztokra.

A vállalatok többsége ma még nem elég igényes ebben a vonatkozásban. Például meghatározzák, milyen irányba akarják fejleszteni tevékenységüket, anélkül, hogy tudnák, ugyanebben a témakörben milyen technikai újdonságok vannak, a konkurrensek milyen új vívmányait kell figyelembe venni. Említett egy budapesti ktsz-t, amely részben ilyen okok miatt jutott csódba: nem ismerte a külföldi ipar eredményeit, szabadalmait. Egy másik üzemből olyan műszert fejlesztettek ki hosszakával, ami egy hazai gyár termékével ütközött.

Az előadásból levonható a tanulság: alapos tájékozódás nélkül ma már sem itthon, sem a világpiacon nem boldogulhat egy vállalati kollektíva sem.

Tegnap délután, ugyanakkor az SZMT székházában iparjogvédelmi tanácsadást is tartottak az OTH vezető szakemberei.

TÖRTÉNELMET CSINÁLTAK

A szabadságértékek felismeréséből azok a velük egykorúak tudtak többet, akiknek szülei, testvérei, rokonai már korábban részt vettek a munkásmozgalomban. A munkások és parasztfiatalok többsége közvetlenül a maga tapasztalataira szorult, amikor össze-mérték a múltat az akkori jelen távlatáival. Maguk sem vették észre, hogy közben történelmet csináltak és el-

Megalakult az új Fővárosi Tanács

Kedden, tegnap, az Újvárosi választási elnökség beszámolója nagyteremben tartotta alakuló ülését az új választott Fővárosi Tanács. A megjelent közéleti személyiségek élén ott volt *Apró Antal*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese, *Németh Károly*, a Politikai Bizottság tagja, a budapesti pártbizottság első titkára, *dr. Trautmann Rezső*, a Hazafias Népront budapesti bizottságának elnöke, *Végh Józsefné*, a fővárosi választási elnökség elnöke.

Az alakuló ülésen — amelyre a budapesti országgyűlési képviselőket is meghívták — először *Végh Józsefné* ismertette a fővárosi

választási elnökség beszámolója. A tanácsülés a beszámoló tudomásul vette, köszönetet mondott a fővárosi választási elnökségnek az elvégzett munkájáért.

A tanácsülés ezután elfogadta a Hazafias Népront budapesti bizottságának javaslatát a Fővárosi Tanács 17 tagú végrehajtó bizottságának megválasztásáról. A Fővárosi Tanács elnöke: *Szépvölgyi Zoltán*; a Fővárosi Tanács általános elnökhelyettese: *Kelemen Lajos*. Elnökhelyettesek: *Csikesz Józsefné*, *Hantos János*, *Kőmíves István*, *Skozda Lajos*. A Fővárosi Tanács végrehajtó bizottságának titkára: *Fajkos Aladárné dr.* (MTI)

Május 29–június 4:

Ünnepi könyvhét

A könyvhét országos szervező bizottsága sajtótájékoztatót tartott kedden az Iratszövetségben, ahol *Domokos Mátyás*, a Szépirodalmi Könyvkiadó főszerkesztője közölte az újságírókkal: a hagyományos tavaszi kulturális akció, az ünnepi

könyvhét ezúttal május 29-én kezdődik, és — valamivel rövidebb ideig tart, mint az előző esztendőben — június 4-én zárul. Javarészt már elkészültek a könyvhét ünnepi kötetei, ezúttal egyetlen „elmaradt” kiadvánnyal sem kell számolni.